

Západočeská univerzita v Plzni
Ústav umění a designu

Bakalářská práce

ILUSTROVANÁ KNIHA

JULES VERNE – CESTA DO STŘEDU ZEMĚ

Aneta Zwrtková

Plzeň 2012

Západočeská univerzita v Plzni

Ústav umění a designu

Oddělení výtvarného umění

Studijní program Výtvarná umění

Studijní obor Ilustrace a grafika – Mediální a didaktická ilustrace

Bakalářská práce

ILUSTROVANÁ KNIHA

JULES VERNE – CESTA DO STŘEDU ZEMĚ

Aneta Zwrtková

Vedoucí práce: M. A. Barbara Šalamounová

Oddělení výtvarného umění

Ústav umění a designu Západočeské univerzity v Plzni

Plzeň 2012

Prohlašuji, že jsem práci zpracovala samostatně a použila jen uvedených pramenů a literatury.

Plzeň, duben 2012

.....

podpis autora

1	Úvod	1
1.1	Definice tématu.....	1
1.2	Důvod volby tématu	1
1.3	Jules Verne – Cesta do středu Země	2
1.3.1	Děj knihy po dobu na zemském povrchu.....	2
1.3.2	Děj knihy po dobu cesty v podzemí.....	3
1.4	Zamyšlení nad knihou.....	4
1.5	Věkové zaměření knihy	4
1.6	Přesně definovaný cíl práce	5
2	Jules Verne	7
2.1	Život spisovatele	7
2.2	Autorství cyklu knih Podivuhodné cesty.....	8
3	Ilustrátoři knih J. Verna	9
3.1	První ilustrace.....	9
3.1.1	Technika rytiny.....	9
3.2	Francouzští ilustrátoři.....	10
3.2.1	Féat Jules Descartes	10
3.2.2	Riou Édouard.....	10
3.2.3	Alphonse-Marie-Adolphe de Neuville	10
3.2.4	Benett Léon	10
3.2.5	Roux George	11
3.3	Čeští ilustrátoři	11
3.3.1	Věnceslav Černý.....	11
3.3.2	Jan Angelo Zeyer.....	11
3.3.3	Zdeněk Burian	11
3.3.4	Adolf Born	12
3.3.5	Pavel Brom	12
4	Česká vydání	13
5	Filmová zpracování	15
5.1	Karel Zeman.....	15
6	Příprava tvorby ilustrací	17
6.1	Počet a rozměr ilustrace	17

6.2	Zkoušení různých technik.....	17
7	<i>Tvorba ilustrací</i>	19
7.1	Nápad s dvěma ději.....	19
7.2	Předěl ilustrací.....	19
7.3	Jedno dějové ilustrace.....	20
7.4	Dvou dějové ilustrace	20
7.4.1	Sestup do středu Země	20
7.4.2	Prostředí jeskyně	21
7.4.3	Historický doprovod ilustrací.....	21
7.4.4	Skrytý název	22
7.5	Výjimky.....	22
7.6	Seznam kapitol s dvěma příběhy	23
8	<i>Počítačová úprava knihy</i>	25
8.1	Typografická úprava	25
8.1.1	Obstarání zdigitalizovaného textu	25
8.1.2	Práce v programu Adobe Indesign.....	25
8.1.3	Volba písma.....	26
8.2	Zhotovení finální podoby stránky	26
8.3	Grafická podoba knihy.....	27
8.3.1	Tvorba iniciál.....	27
8.3.2	Předsádka.....	27
8.4	Finální podoba knihy.....	28
9	<i>Dílo v kontextu daného oboru</i>	29
9.1	Zařazení díla.....	29
9.2	Zhodnocení mého přínosu.....	29
10	<i>Závěr</i>	30
10.1	Zhodnocení práce	30
10.2	Použitá literatura	31
10.3	Resumé	33
10.4	Přílohy	34

1 ÚVOD

1.1 Definice tématu

Jako svou bakalářskou práci jsem si vybrala zhotovit ilustraci a grafickou úpravu známého, vědeckofantastického románu francouzského spisovatele Julese Verna, *Cesta do středu Země*¹, v originále *Le voyage au centre de la terre*.

1.2 Důvod volby tématu

Volba tématu pro mě nebyla jednoduchá. Zprvu jsem vůbec nevěděla, jakou práci bych ráda vytvořila. Jestli se pustit spíše do grafické práce, klasického ilustrování knih nebo se zavřít v grafických dílnách a vyzkoušet něco tam. Grafická práce, sestavování různých obálek a grafik v počítačových programech mě moc neoslovila. V grafických dílnách jsem po dobu mého studia nestrávila tolik času, abych si na tuhle techniku ilustrací troufla. Ze střední školy sice mám nějaké zkušenosti s tiskem z hloubky i výšky, ale přece jenom je mi bližší perko s tuší, štětec a tužka a proto u mě vyhrála knižní ilustrace.

Volba knihy, kterou jsem si vybrala ke zpracování, byla volná. Od dětství jsem měla ráda dobrodružství. Běhala jsem po vesnici, lezla po různých stromech a prozkoumávala pole, louky a výmoly v lesích. Proto pro mě byla volba J. Verna jasná.

Román *Cestu do středu Země* jsem si zvolila proto, že to byla úplně první kniha od Verna, kterou jsem četla a velice se mi zalíbila.

¹VERNE, Jules. *Cesta do středu Země*. Ilustroval Milan Veselý. 2. vyd. Bratislava: Mladé léta, slovenské vydavateľstvo kníh pre mládež, 1985. 199 s. ISBN: 66-023-85.

1.3 Jules Verne – Cesta do středu Země

Kniha *Cesta do středu Země* mě opravdu nadchla. Je napínavá a nepředvídatelná. Popisuje se v ní dobrodružná cesta profesora Liddenbrocka, jeho synovce Axela a islandského průvodce Hanse při sestupu k jádru Země. Jules Verne dokáže ve svých knihách čtenáře upoutat a naprosto vtáhnout do děje. Skvěle popisuje starosti, obavy, strach a úzkost, taktéž úspěch a radost. Dokáže bravurně vystihnout povahu a momentální rozpoložení dobrodruhů, popsat krajinu prvohor, druhohor, minerálů, pravěkých zvířat, prehistorické fauny, pračlověka, na kterého při svém putování narazí, ale také celkovou atmosféru podzemní výpravy.

1.3.1 Děj knihy po dobu na zemském povrchu

Děj knihy je vyprávěn očima šestnáctiletého Axela a začíná v neděli 24. května roku 1863 v Hamburku. Zapálený mineralog profesor Otto Liddenbrock náhodou objeví v malém krámku v hamburské městské čtvrti zašifrovaný dokument z 16. století. Dokument je výtvozem známého islandského alchymisty Arneho Saknussemma. Po dlouhém přemýšlení se mu podaří text psaný runovým písmem rozluštit. Saknussemm v dokumentu tvrdí, že sestoupil do středu Země. Profesor okamžitě zorganizuje výpravu na Island a bere s sebou synovce Axela. Ten se zpočátku brání, protože mu tato výprava přijde jako čirý nesmysl, ale také nechce opustit svou snoubenku Graüben. Nakonec ale svolí, rozloučí se se svou milou a společně s profesorem se vydají na cestu. Jedou vlakem po pobřeží Baltu, plují parníkem do Korsøru, malého městečka na pobřeží Sjaelandu, pak opět nastoupí na vlak a cestují do hlavního města Dánska, do Kodaně. Ve městě Otto Liddenbrock ihned navštíví kodaňské Muzeum severských starožitností, kde ho již očekává přítel a ředitel muzea, profesor Thomson. Dobrodruhům ochotně píše doporučující dopisy pro islandského guvernéra barona Trampea, pro biskupova

tajemníka pana Pietussona a pro reykjavického starostu pana Finsena. Tito lidé pomůžou profesorovi vyhledat potřebné dokumenty o Arnem Saksussemmovi a umožnit výpravu do středu Země. Hned druhý den odplouvají dánskou plachetnicí Valkýrou do hlavního města Islandu, Reykjavíku. Po získání cenných informací a dokumentů si opatří pro cestu tak nezbytného islandského průvodce. Společně pak vystoupí na vyhaslou sopku Snaeffelsjökull. Sopka má tři krátery. Správný kráter určí podle vodítka z dokumentu Saksussemma. Po určení kráteru se všichni tři účastníci výpravy spustí dolů.

1.3.2 Děj knihy po dobu cesty v podzemí

Skoro celý děj knihy se odehrává v podzemí. Hrdinové řeší situace na pokraji života a smrti, když několik dní trpí žízní a nikde ani stopy po podzemní vodě. Na své cestě objeví i obrovské moře, rozlohou podobné Středozevnímu, kde jim naopak hrozí riziko utonutí. Kolem rostou houby, plavuně a přesličky. Nedorůstají však rozměrů, na které jsou zvyklí, ale skoro gigantických osmi metrů. Hrdinové jsou ohromeni. Postaví si provizorní vor a rozhodnou se, že moře přeplavou. Při plavbě nahodí udici a chytanou rybu, podobnou jeseteru. Tímto úlovkem dostávají první důkaz o životě v podzemí. Zjišťují, že jde o druh, který žil pouze v pravěku. Ryba nemá vyvinutý zrakový orgán. Po chvíli se dozvídají, že je moře plné života, ale všechny ryby jsou slepé. V těchto podmínkách, bez Slunce, zrak nepotřebují. Světlo v podzemí je zde vytvářeno elektrickými výboji v hustých mračnách. Za pár dní, na širém moři, spatří už větší obyvatele mořské říše, Ichyosaura a Plesiosaura, kteří mezi sebou svádí boj. Příšery si ale voru nevšimnou, proto výpravě nehrozí žádné nebezpečí. Na moři je také zastihne obrovská bouře, při které ztratí vědomí. Když procitnou, zjistí, že je bouře odvála k pevnině a konečně se jim podařilo moře přeplout. Za týden urazili více než čtyři sta kilometrů a pět dní později odhadují, že již propluli pod Anglií

a Francií. Po přistání na druhém břehu zprvu uvidí obrovské množství nejrůznějších kostí pravěkých tvorů. Za chvíli profesor vykřikne a ze země zvedá lidskou lebku! Po chvíli spatří skupinu živých mastodontů, které hlídal pračlověk, vysoký asi 12 stop, tj. 3,6 metru. Dobrodruzi jsou ohromeni. Nejen, že mají živý důkaz o prehistorických savcích a jiných zvířatech, ale také o pralidech. Objeví zde také Saknussemovo znamení, které ukazuje další cestu do podzemí. V té jim však brání zával, který se pokusí odstřelit pomocí střelného prachu. Před výbuchem odpádlují po voru na moře, aby byli v bezpečí před explozí. Výbuch je ale větší, než očekávají a vor je uvolněným proudem vody vehnán do velké pukliny, a dostane se do komína plného stoupající vody. Nakonec jsou 28. srpna vyvrženi na zemský povrch vedlejším kráterem sopky Stromboli na Liparských ostrovech, severně od Sicílie a s velkou slávou se vrátí domů.

1.4 Zamyšlení nad knihou

Po dočtení této knihy jsem byla trochu v rozpacích. Jules Verne v knize nechal zmínku o další cestě v kapitole, kde profesor Liddenbrock spatří Saknussemovo znamení. Znamení poukazuje na následující sestup. Výprava si je jistá, že pravěk je onen střed Země. Navíc jim při bouři na moři přestala fungovat veškerá zařízení, díky změnou magnetických pólů, což by na tento střed jednoznačně poukazovalo. Tím, že autor do stran vložil poznámku o další cestě islandského alchymisty do podzemí, nás nutí k zamyšlení, co se asi skrývá ještě hlouběji? Kam by až naši cestovatelé došli? A co by zde našli za další pravěkou faunu a flóru? Plazy? Jednoduché organismy? Či snad příšery, které si ani nedokážeme představit?

1.5 Věkové zaměření knihy

Jules Verne se stal světoznámým spisovatelem pro mládež. Jeho

knihy jsou určeny pro čtenáře okolo 13ti let. Verne ale psal literaturu pro dospělé, plnou vědy a nejrůznějších technických vynálezů. Nikdy by ho ani nenapadlo, že v pozdější době tolik zaujme mladší publikum. Důvodem je dnešní moderní doba. Vědeckofantastické romány byly v čase J. Verna senzací. Byla to doba páry a elektřiny. Doba zhotovení ponorky Nautilus, prvního automobilu se spalovacím motorem, parní lokomotivy, parníku poháněným lodním šroubem, telegrafní linky, elektrické lokomotivy nebo například dynamitu². Technika šla neskutečnou rychlostí vpřed. Verne byl tímto přímo fascinován. V románech vycházel z existujících projektů své doby, ale jeho představivost ho stále posouvala vpřed k neexistujícím, fantastickým vynálezům, které zůstaly jen pouhým snem. Z jeho vymyšlených zařízení jmenuji například magnetickou visutou dráhu, helikoptéru se sedmatřiceti vrtulovými soustavami nebo univerzální dopravní prostředek, se kterým lze jet, plout i letět. Pro lidi byly tyto přístroje a vynálezy něčím až téměř nadpřirozeným. V dnešní moderní době, kdy už skoro každý ovládá počítač, vlastní mobilní telefon, zvládne řídit auto či jiné stroje a v domácnosti používá nejrůznější robotické přístroje, není vynález Verneovy helikoptéry ničím extra. Co se týče techniky, skoro nic už nikoho nepřekvapí. Proto se knihy začaly stáčet k spíše mladším čtenářům, kteří samozřejmě techniku ovládají také, ale v menší míře. Představit si, že řídí auto, vlak či ponorku je pro ně nesmírně vzrušující.

1.6 Přesně definovaný cíl práce

Ilustrace knih nabízí autorovi neskutečnou volnost. Závisí na každém ilustrátorovi, jakou techniku zvolí a jak se s dílem popere. *Cesta*

²TECHNET.CZ. *Nesmrtelné vynálezy Julesa Verna* [online]. 1999 – 2012 [cit. 2012-04-25]. Dostupné z WWW: <http://technet.idnes.cz/nesmrtelne-vynalez-y-julesa-verna-dl9-/tec_technika.aspx?c=A050327_182943_digital_eck>.

do středu Země byla zpracována již mnohokrát, proto jsem chtěla vytvořit netradiční typ ilustrací. Vymyslela jsem proto obrázky, které lze otevřít a odhalí divákovi například pravěkou krajinu.

Co se týče typografie, tak jsem původně přemýšlela nad pravěkým dekorem a iniciály, ale nakonec jsem zvolila jasnou, jednoduchou formu, která čtenáře nebude odpoutávat od textu a kniha bude vypadat lehce.

Byla bych ráda, kdyby kniha zaujala a čtenáři by si s radostí prohlíželi ilustrace.

2 JULES VERNE

2.1 Život spisovatele

Autor knihy, Jules Gabriel Verne se narodil v Nantes jako první z pěti dětí pařížského právníka Pierra Verna 8. února 1828. Byl to francouzský romanopisec a spisovatel dobrodružné literatury a je považován za jednoho ze zakladatelů vědeckofantastické literatury. Již v mládí se Verne pokoušel o literární činnost. Psal především básně, povídky a divadelní hry, bohužel bez většího ohlasu. Verne vždy miloval moře, neznámou krajinu a dobrodružství. V letech 1844 – 1846 navštěvoval Jules Lycée royal. Po úspěšném dokončení studia pracoval nejprve v kanceláři svého otce. O rok později začal znovu studovat práva v Paříži. Jako dvacetiletý se setkal s Alexandrem Dumasem. Alexandr i jeho přátelé byli nadšeni z literárních prací mladého spisovatele. Společně se synem, Alexandrem Dumasem mladším, vytvořil Verne roku 1850 divadelní prvotinu, komedii *Zlomená stébla*. Roku 1857 se oženil s Annou-Honoríí Morelovou, se kterou měl syna Michaela. Ten po jeho smrti dopsal některá Verneova nedokončená díla.

Jules se s rodinou stále stěhuje z bytu do bytu, a proto často rodinu opouští a cestuje. Cestování bere jako útěk z hektického města do přírody a jako zdroj inspirace. V roce 1862 se Verne seznámil díky Dumasovi staršímu s nakladatelem Pierrem-Julesem Hetzelem, který mu vydal román *Pět neděl v balóně*. Dílo mělo tak obrovský úspěch, že Hetzel okamžitě nabídl Verneovi smlouvu na dvacet let, který se mu smluvně zavázal psát dva svazky ročně. Smlouva s nakladatelem Julese finančně zajistila a umožnila mu věnovat se celý život jenom psaní. Zakrátko přicházely i další Verneovy neméně úspěšné a známé romány, například *Cesta do středu Země* (1864) nebo *Ze Země na Měsíc* (1865). Pierre-Jules Hetzel vymyslel souhrnný název pro Verneovo dílo, a to *Podivuhodné cesty*. Cyklus má celkem 62 svazků. 27. února 1863 se

Vernerovi dostalo pocty a byl přijat do Společnosti dramatických autorů a skladatelů. Inspirován Phileasem Foggem, beznadějným snílka, který tvrdí, že zvládne procestovat svět za osmdesát dní, píše Verne další skvělý román, *Cesta kolem světa za osmdesát dní* (1873). Roku 1886 postřelí do nohy stárnoucího Verna jeho psychicky nemocný synovec Gaston. Od té doby už nikdy nedokáže chodit bez bolesti. Za pár měsíců od této události umírá nakladatel Pierre-Jules Hetzel. S přelomem století se stále víc a víc zhoršuje zdravotní stav spisovatele, ale přesto všechno stále píše. Později onemocní na cukrovku, která jej upoutá na lůžko. Dne 24. března 1905 v Amiens umírá Jules Verne, slavný dobrodruh a spisovatel. Na místo jeho odpočinku byl v roce 1907 umístěn náhrobek sochaře Alberta Roze – Vstříc nesmrtelnosti a věčnému mládí³.

2.2 Autorství cyklu knih *Podivuhodné cesty*

Autorství cyklu knih *Podivuhodné cesty* je sporné. Verne ve skutečnosti není autorem všech románů. Například román *Ocelové město* vznikl úpravou rukopisů jiného francouzského spisovatele Andrého Laurieho (1844 – 1909)⁴.

K Verneovým spolupracovníkům patřil také jeho bratr Paul, který má údajně podíl na všech Verneových knihách týkající se moře a námořnictví. Za dalšího spolupracovníka považujeme i nakladatele Pierra-Julese Hetzela, ke kterému chodil Verne svá díla často konzultovat a analýza rukopisů poukazuje na to, že nakladatel přispěl mnoha nápady. A nakonec po Verneově smrti obohatil *Podivuhodné cesty* o dalších osm románů jeho syn Michel, například titulem *Trampoty páně Thompsonovy*.

³ SPISOVATELÉ.CZ. *Jules Verne* [online]. 2011 [cit. 2012-04-28]. Dostupné z WWW: <<http://www.spisovatele.cz/jules-verne>>.

⁴ LEGIE – DATABÁZE KNIH FANTASY A SCI-FI. *André Laurie* [online]. 2005 – 2012 [cit. 2012-04-28]. Dostupné z WWW: <<http://www.legie.info/autor/3349/dalsi-info#zalozky>>.

3 ILUSTRÁTOŘI KNIH J. VERNA

3.1 První ilustrace

Vydání Verneových *Podivuhodných cest* zůstávalo až do roku 1888 jednotné. Text knih byl doprovázen černobílými rytinami. Někdy kolem roku 1890 se nakladatel Hetzel rozhodl do nových vydání pro živější a novější techniku, tisk barevných rytin. Výrobní postup barevné techniky nakladatel tajil. Tento způsob ilustrací získal obrovský úspěch, proto se nakladatel rozhodl postupně doplnit barevnými rytinami také starší vydání Verneových románů. Ilustrace některých knih jsou všechny barevné, jindy mísil černobílý obrázkový doprovod spolu s barevnými. Díky barevnému vyobrazení získaly romány Julese Vernea fascinující a zvláštní atmosféru. Ve většině případů nese ilustrace dva podpisy: větší podpis značí původce předlohy a menší řemeslníka – rytce.

3.1.1 Technika rytiny

Rytina je velmi starou technikou tisku z hloubky. Jedná se o velice obtížnou metodu a dnes je poměrně vzácná. Jejím základním principem je ostře vedená čára, do které se nanese hlubotisková barva a pak se pod tíhou lisu tiskne na navlhčený papír. Technika byla odvozena ze zlatnického rytí do kovu. Rylo se obvykle do mědi. První datované mědiryty pochází od německého, gotického umělce, Albrechta Dürera⁵. Při rytí do kovu se zvedá tenoučká vrstva vyrytého materiálu, grádek. Větší kusy samy odpadnou. Při tisku je pak čára zjemněna a lehce rozptýlená do stran.

⁵ CHATELET, Albert / GROSLIER, Bernard Philipp. *Světové dějiny umění*. 1. vyd. Praha: Ottovo nakladatelství, 2004. 784 s. ISBN: 80-7181-936-0.

3.2 Francouzští ilustrátoři⁶

3.2.1 Férat Jules Descartes

Mezi hlavní francouzské ilustrátory Verneových románů patří Férat Jules-Descartes (1819 – 1889). Byl to umělec a ilustrátor, známý zejména svými obrazy ze života v továrnách. Někteří kritici říkají, že ilustrace pro román Julese Vernea – *Tajuplný ostrov*, je jeho největším dílem. Dále ilustroval *Plovoucí město* nebo *Dobrodružství tří Rusů a tří Angličanů*.

3.2.2 Riou Édouard

Riou Édouard (1833 – 1900) byl další významný ilustrátor románů J. Verne. Vytvářel precizně propracované ilustrace s osobitou hrou světla a stínů s nádhernými fantaskními tvory a prehistorickými zvířaty. Ilustroval například *Pět neděl v balóně*, *Cestu do středu Země* nebo *Dvacet tisíc mil pod moře*.

3.2.3 Alphonse-Marie-Adolphe de Neuville

Alphonse-Marie-Adolphe de Neuville (1835 – 1885) byl francouzský akademický malíř a ilustrátor. Ilustroval například knihy *Kolem Měsíce* nebo společně s Léonem Benettem *Cestu kolem světa za osmdesát dní*.

3.2.4 Benett Léon

Benett Léon (1839 – 1917) často zobrazoval exotické země, které vycházely z jeho skutečných prožitků. Benett mnoho cestoval, možná proto se spřátelil s Julesem Vernem a ilustroval tolik jeho knih jako například *Ocelové město*.

⁶ WIKIPEDIE. *Francouzští ilustrátoři děl Julese Verne* [online]. 2001 [cit. 2012-04-28]. Dostupné z WWW: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Kategorie:Francouz%C5%A1t%C3%AD_illustr%C3%A1to%C5%99i_d%C4%9BI_Julese_Verna>.

3.2.5 Roux George

Roux George (1850 – 1929) proslul hlavně grafikou a jeho detailním zpracováním mnoha figurálních scén Verneových románů. Pracoval také často na obálkách knih. Z Verneových děl ilustroval *Zmatek nad zmatek* nebo *Maják na konci světa*.

3.3 Čeští ilustrátoři⁷

3.3.1 Věnceslav Černý

Věnceslav Černý (1865 – 1936) tvořil hlavně historické a dobrodružné kresby a olejomalby J. Verna. Ilustroval například *Pět neděl v balóně* nebo román *Cesta do středu Země*.

3.3.2 Jan Angelo Zeyer

Jan Angelo Zeyer (1878 – 1945) zhotovil barevné obálky pro kompletní sešitové vydání cyklu *Podivuhodných cest*, vydávaných nakladatelem Bedřichem Kočím.

3.3.3 Zdeněk Burian

Zdeněk Burian (1905 – 1981)⁸ proslul nenapodobitelnými realistickými ilustracemi, živou barevností a nádhernou scenérií. Byl fascinován především pravěkými zvířaty a prehistorickou flórou. Ilustroval díla *Dva roky prázdnin* nebo *Dvacet tisíc mil pod mořem*.

⁷ WIKIPEDIE. *Čeští ilustrátoři děl Julese Verna* [online]. 2001 [cit. 2012-04-28]. Dostupné z WWW: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Kategorie:%C4%8Ce%C5%A1t%C3%AD_illustr%C3%A1to%C5%99i_d%C4%9BI_Julese_Verna>.

⁸ AUGUSTA, Josef. *U pravěkých lovců*. Ilustroval a vytvořil obálku Zdeněk Burian. 1. vyd. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1971. 163 s. ISBN: 14-007-72.

3.3.4 Adolf Born

Adolf Born (1930) je známý malíř, kreslíř, ilustrátor, animátor, karikaturista a kostýmní výtvarník. Jeho hlavním výtvarným prostředkem je grafika – suchá jehla, lept a především litografie. Jeho nezaměnitelný styl tečkované kresby a jemného koloritu si nelze splést. Z děl J. Verna ilustroval například *Trosečníka z Cynthie*.

3.3.5 Pavel Brom

Dalším ilustrátorem byl Pavel Brom (1938 – 2009), známý malíř a grafik. Věnoval se především volné a užité grafice. Ilustroval řadu knih Verna například *Patnáctiletého kapitána*.

4 ČESKÁ VYDÁNÍ⁹

V České republice vyšla kniha *Cesta do středu Země* už mnohokrát. Poprvé ji vydal František Kytka v Praze roku 1881, přeložil J. Marek.

Dále pak nakladatel Alois R. Lauermann v Praze roku 1882, knihu přeložil J. Klapka Jerome.

Dále román vydal J. R. Vilímek, v Praze roku 1896, knihu přeložil J. Wagner, ilustroval Věnceslav Černý a znovu roku 1900.

Cestu do středu Země vydal také Bedřich Kočí a Eduard Beaufort v Praze roku 1909, dle 47. vydání přeložil J. Berger.

Knihu vydal J. R. Vilímek v Praze 1929, 2. vydání a přeložil J. Wagner.

Román vydalo SNDK (Státní nakladatelství dětské knihy, dnes Albatros) v Praze roku 1965, 1. vydání, svazek přeložil Václav Netušil a ilustroval Jan Javorský a znovu knihu vydává Albatros v Praze 1992.

Knihu vydalo nakladatelství Mladé léta v Praze roku 1985, přeložila ji Eliška Jelínková a ilustroval Milan Veselý.

Svazek vydalo dále nakladatelství Návrat v Brně roku 1997, knihu přeložil J. Berger a znovu roku 2008.

Dále knihu vydalo Computer Press v Brně 2007, 1. vydání, úpravu původního textu a překlad provedl Tomáš Cidlina.

⁹ DATABÁZE NÁRODNÍ KNIHOVNY ČR. *Cesta do středu Země* [online]. 2009 [cit. 2012-04-28].

Dostupné z WWW:

<<http://aleph.nkp.cz/F/E2F7H3VMGUL2SMYTYF8PI8H7U7ULR52HXDEAQMIBX1NXLPLJT-02051?func=full-set-selected>>.

Román vydalo nakladatelství XYZ v Praze roku 2008, 2. vydání, knihu přeložil Jiří Žák.

Komiksové zpracování této knihy vydalo v nakladatelství Grada, ilustrace provedl Vinod Kumar v Praze roku 2010, 1. vydání, překlad provedl Michal Kočí.

5 FILMOVÁ ZPRACOVÁNÍ

Cesta do středu Země byla také mnohokrát zfilmována. Poprvé režisérem Henrym Levinem v roce 1959 v USA.

Dále pak Juanem Piquerem Simónem roku 1978 ve Španělsku.

Rusty Lemorande a Albert Pyun zfilmovali román v roce 1989 v USA.

William Dear natočil film *Cesta do středu Země* v roce 1993 také v USA.

Další filmové zpracování provedl George Miller roku 1999 v USA.

Filmové ztvárnění *Cesty do středu Země* provedl i Eric Breiwick. Natočil speciální 3D verze pro kina IMAX v roce 2008 v USA.

T. J. Scott natočil snímek v roce 2008 v USA.

5.1 Karel Zeman

O další ztvárnění Verneova díla se zasloužil český filmový režisér, výtvarník, grafik a loutkař Karel Zeman¹⁰. Narodil se 3. listopadu 1910 v Ostroměři a zemřel 5. dubna 1989 ve Zlíně. Proslul mnoha filmovými adaptacemi dobrodružných románů a tvorbou amatérských loutkových filmů. Od roku 1943 začal ve filmových ateliérech ve Zlíně profesionálně pracovat s českou scénáristkou a animátorkou Hermínou Týrlovou (1900 - 1993) a režisérem a scénáristou Bořivojem Zemanem (1912 - 1991). Mezi K. Zemanovy nejznámější práce patří *Cesta do pravěku*, která se proslavila skvělými trikovými záběry a animací a samozřejmě filmová adaptace známých Verneových románů *Vynález zkázy*, *Ukradená vzducholod'* a *Na kometě*. Získal řadu ocenění například

¹⁰ OSOBNOSTI.CZ. *Karel Zeman* [online]. 2002 – 2012 [cit. 2012-04-28]. Dostupné z WWW: <<http://zivotopis.osobnosti.cz/karel-zeman.php>>.

Cenu francouzských filmových kritiků, Křišťálovou cenu Francouzské filmové akademie, Velkou cenu EXPO v roce 1958 nebo Státní cenu Klementa Gotwalda roku 1959.

6 PŘÍPRAVA TVORBY ILUSTRACÍ

6.1 Počet a rozměr ilustrace

Pro zhotovení ilustrací jsem nezvolila typický formát papíru A, ale knihu jsem řešila spíše na šířku. Stránka má rozměry 20,1 x 26,8 cm, dvojstránka 40,2 x 53,6. Zvolila jsem tento formát knihy i kvůli ilustracím, které jsou převážně dvojstránkového rysu.

Knihá má celkem 45 kapitol, ilustrací je 42. Obrázky jsou jednostránkového i dvojstránkového typu a některé jsou ozvláštněny o dvě dějové linie. Jednostránkových je 23, dvojstránkových 19. Zhruba polovina obrázků s dvěma ději má zavírací část, těch je celkový počet devět. Rozměry jednostránkových ilustrací jsou 15 x 20,5 cm a dvojstránkových ilustrací 20,5 x 34,6 cm. Zavírací části se rozměrově liší, podle potřeby zakrytí obrázku pod nimi.

6.2 Zkoušení různých technik

Ilustrace jsou detailně a propracovaně kresleny tuší. Protože už prokreslená ilustrace tuší je sama o sobě silná, rozhodla jsem se nepracovat s barvou a platičností, ale ilustrace pouze vykolorovat. Původně jsem skici ilustrací měla nakreslené černou propiskou, později jsem začala pracovat s tuší.

Do tuše jsem zkoušela malovat fixy, pastelkami nebo akvarelem. Později mě napadlo použít různé techniky sypání soli a cukru do akvarelu. Cukr vytvořil jemné, matné odstíny, naopak krystalky soli barvu pohlít, takže se kolem vytvoří bílé místo a po rozpuštění udělá barevně více kontrastní skvrnu. Při použití nadměrného množství soli se vsákne veškerá voda a barva a mnoho krystalů se nenamočí úplně. Proto se také nerozpustí a jen mírně přilepí k papíru. Po odstranění volných krystalů z papíru se nerozpuštěné kousky třpytí. Po důkladném uvážení jsem

tento postup zavrhla. Techniku jsem konzultovala s vedoucí bakalářské práce B. Šalamounové a nakonec jsme se shodly na pouhém kolorování barevnou tuší, aby dílo nevypadalo příliš přeplněné a aby se lišilo od převážné části ilustrací Verneových knih, které jsou detailně prokresleny a barevně vymodelovány do realistického dojmu.

7 TVORBA ILUSTRACÍ

7.1 Nápad s dvěma ději

Zpočátku práce jsem přemýšlela, jak ilustrace vytvořím. Napadlo mě, že když se hrdinové dostanou do pravěku, mohla bych se pokusit obraz rozdělit na dva světy. Ve spodní dějové linii nakreslím cestu hlavních postav. V horní dějové linii ilustrace zobrazím retrospektivně časovou osu dění na zemském povrchu od 19. století až po pravěk. Tematicky jsem kreslila důležité historické mezníky tak, jak se udály za sebou. Tyto historické ilustrace počínají průmyslovou revolucí (1829), zhruba v době, kdy cestovatelé vstoupili do kráteru sopky, až po ilustraci Věstonické venuše (25000-29000 př.n.l.), která představuje pravěk, jehož skupina dosáhla. Rozdělené ilustrace tady skončí, protože výprava dále nepokračuje. Zastavili se a už neklesají, tudíž sled mezníků také dále nepokračuje.

Chtěla jsem docílit toho, aby kniha na první pohled zaujala. Proto jsem vymyslela ilustrace s různými ději. Některé z nich lze otevřít a odhalí divákovi pravěkou krajinu, skrytou loďku nebo například netopýry. V knize se po dlouhou dobu sestupu píše o tom, že cestovatelé nemají ani potuchy o pravěké zvířeně nebo rostlinstvu, ale netopýry, které jsem nakreslila do závěrečné části výprava nespátří. Nemají o nich zdání. Proto se na obsahu knihy nic nemění, ale ilustraci tato drobnost ihned ožíví a ozvláštší.

7.2 Předěl ilustrací

Ilustrace v podzemí jsou vždy předěleny několika linkami, pravidelně v každé ilustraci tak, aby bylo divákovi hned na první pohled jasné, že se jedná o předěl dvou příběhů. Předěly na sebe navazují a zobrazují stylizovaný řez zemskou kůrou s kamením. U otevírajících ilustrací je děj

také ohraničen průřezem zemskou kůrou, kolem je 1 cm velký okraj a zbylý papír je ručně odstřižen.

7.3 Jedno dějové ilustrace

Ilustrace s jedním dějem jsou od začátku knihy až po chvíli, kdy se profesor se svou skupinou chystá spustit do kráteru sopky. Ilustrace jsou rozvrženy do sazebního obrazce, vždy na pravé straně knižního bloku nebo po celé délce sazebního obrazce dvojstrany.

7.4 Dvou dějové ilustrace

Ilustrace, které mají dva děje, začínají po dobu sestupu výpravy do středu Země. Ve chvíli, kdy dosáhnou středu Země nebo vystupují na povrch, jsou ilustrace opět klasické, bez předělu. Několik obrázků z podzemí má zavírací část. Zavírací část je černobílá a seříznutá pokaždé jinak. Zobrazuje, co se asi děje na povrchu Země. Po otevření jsou ilustrace rozmístěny do dvou sazebních obrazců, takže se uprostřed vytváří několik centimetrů velká mezera. Tuto variantu jsem zvolila proto, že černobílá zavírací strana ilustrace má taky své určité ohraničení, takže jsem chtěla docílit toho, aby k sobě i po otevření části stránek ladily. I když se po otevření tato ilustrace jeví jako dvojstránková, je pořád brána jako jednostránková. Otvírací část je pouze doplněk obrázku na pravé straně knihy.

7.4.1 Sestup do středu Země

Dvojstránkové ilustrace v podzemí mají také černobílý předěl, ale nelze je otevřít. Zavírací část by se musela umístit na horní polovinu celé délky ilustrace a tím by komplikovala otvírání a zavírání a časem by mohlo dojít ke skrčení či znehodnocení ilustrace. Proto je předěl pouze nakreslen. Chvíli jsem se pokoušela přidat otvírací díl do levé části ilustrace, abych docílila taky nějakého ukrytí obrázku a následného překvapení čtenáře. Při otevření by se ale rozměry knihy navýšili

o dalších 20,1 x 26,8 cm, což by značilo, že by kniha měla při otevření 20,1 x 53,6 cm. To už se mi zdálo příliš. Dvojstránkové ilustrace obsahují jen jeden sazební obrazec, který se rozprostírá po celé délce, tzn. že neobsahují několik centimetrů širokou mezeru, jako u ilustrací umístěných na výšku. V tomto případě mi mezera mezi stránky připadala zbytečná a neestetická. Děj v levé i v pravé části strany má stejnou váhu.

7.4.2 Prostředí jeskyně

Hrdinové prochází na své cestě množstvím krasových útvarů. Je to takové pojítko, které jsem nakreslila do každé ilustrace odehrávající se v podzemí, předsádky i obálky. Krasy jsou plné krápníků, které vznikají srážením vápence z vody. Dochází k chemické reakci, kdy má voda schopnost zčásti rozpouštět horninu. Pomalým procesem usazování se s přibývajícím lety pomalu tvoří vápencový útvar. Vznikají tak stalaktity, které vyrůstají ze stropu. Voda s vápencem pomalu odkapává na zem a vznikají stalagmity. Když stalagmit doroste určité výšky, oba krápníky se spojí a vzniká tak jeden celek nazývaný stalagnát¹¹. Voda se do jeskyní dostává většinou vsakováním z vyšších vrstev nebo pronikáním různými prasklinkami a nerovnostmi v hornině.

7.4.3 Historický doprovod ilustrací

U první ilustrace odehrávající se v podzemí – 17. Počátek cesty do středu Země, jsem pro přiblížení mých myšlenek čtenáři nakreslila profesora Liddenbrocka, který přemítá o tom, co se asi děje na zemském povrchu. Historické ilustrace se odehrávají v rozmezí sta až několik set let a jsou černobílé.

¹¹ VÁPENCOVÉ JESKYNĚ. *Vápencové jeskyně + krápníková výzdoba* [online]. 2009-2012 [cit. 2012-04-28]. Dostupné z WWW: <<http://vapencove.jeskyne.net/>>.

7.4.4 Skrytý název

V každé černobílé ilustraci je na první pohled viditelné datum. Při bližším prohlédnutí si čtenář všimne, že je vždy někde v obrázku úsporně ukryto pár slov o tom, co ilustrace zobrazuje. Například v ilustraci 24. Hansův potok, je na doprovodné ilustraci nakreslen Johannes Gutenberg a jeho vynález knihtisku. Datum 1450 - 1455 je zřejmé na první pohled, ale jméno vynálezce je skryto v levé dolní části ilustrace, mezi řádky knihy. Dalším příkladem je kapitola 34. Axelův ostrov, kde je nakreslen počátek stavby Velké čínské zdi. Letopočet 215 př.n.l. je ihned viditelný, zato malý nápis Velká čínská zeď je schován pod hromadou kamení v pravé spodní části. Chtěla jsem docílit toho, aby si čtenář ilustraci pořádně prohlédl a dozvěděl se tak, kdy se která zobrazovaná událost stala. Tyto černobílé ilustrace se vždy opírají o historii, proto si čtenář obohatí vědomosti. Pokud bude mít zájem, událost si vyhledá v jiné knize či internetu a dozví se více.

7.5 Výjimky

Knihy má 45 kapitol. Ilustrací je 42. Jak se již zmiňuji výše, ilustrace s předělem nebudou po dobu celé knihy, pouze v průběhu sestupu do středu Země. Výjimkou je například 25. kapitola - Další pronikání do zemské kůry, kde spolu profesor Liddenbrock a synovec Axel pouze hovoří o barometru a teplotě okolí. Oba je udivuje, že je v takové hloubce teplota 27,6 °C, když vědci na celém světě tvrdí, že je jádro Země roztavené magma a čím blíže ke středu Země, tím přibývá teplo. Podle mínění vědců by skupina v této hloubce nemohla přežít. Další výjimkou je kapitola 26. Ztracen v podzemí a 27. Bloudění, kterým přiřadím pouze jednu ilustraci. Axel jde vpřed, aby prozkoumal terén a ztratí se. Chvilí bloudí, ale po několika hodinách padne vysílením na zem. Křičí, ale nikdo ho neslyší. Profesor s Hansem se mezitím rozdělí a hledají ho. Ale chodby v podzemí jsou příliš četné a spletené. Když už hledání pomalu

vzdávají, uslyší jakoby ve stěně slabounký hlas. Chvilí ještě trvá najít správnou cestu, ale nakonec je synovec zachráněn a všichni tři dobrodruzi jsou opět spolu. Kapitoly se z převážné části skládají z toho, že Axel leží ve tmě a pouze přemítá nad životem, jeho milovanou a celou výpravu. Proto jsem k těmto dvěma kapitolám přiřadila pouze jednu ilustraci, kde Axel bloudí v podzemních prostorách.

7.6 Seznam kapitol s dvěma příběhy

- 1 Kapitola 17. Počátek cesty do středu Země – Průmyslová revoluce, první parní lokomotiva, 1829.
- 2 Kapitola 18. Další sestup – Napoleon Bonaparte, námořní bitva u Trafalgaru, 1805.
- 3 Kapitola 19. Hrozí nám nedostatek vody – Francouzská revoluce, pád Bastily, 1789.
- 4 Kapitola 20. Uhelné sloje – Marie Terezie, zavedení povinné školní docházky, 1774.
- 5 Kapitola 21. Bez vody – Isaac Newton, Gravitace, 1643-1727.
- 6 Kapitola 22. Horečná noc – Galileo Galillei, sestrojení dalekohledu, slavná věta: A přece se točí!“, 1564-1642.
- 7 Kapitola 23. Voda – Kryštof Kolumbus, objevení Ameriky, 1492
- 8 Kapitola 24. Hansův potok – Johann Gutenberg, knihtisk, 1450-1455.
- 9 Kapitola 26. - 27. Ztracen v podzemí, Bloudění – Upálení Johanky z Arku, Stoletá válka mezi Francií a Anglií, 1431.
- 10 Kapitola 28. Zachráněn – První křížová výprava, Clermontský koncil, vpád Křižáků do Jeruzaléma, boj o Svatou zemi, 1095.
- 11 Kapitola 29. V jeskyni – Tapisérie z Bauyx zobrazující vítězství Viléma Dobyvatele, 1066.
- 12 Kapitola 30. Liddenbrockovo moře – Velké papežské schizma 1054-1061.

- 13 Kapitola 31. Stavba prámu – Cyril a Metoděj na našem území 863.
- 14 Kapitola 32. Sen o dějinách Země – Otevření Kolosea, první gladiátorský zápas v novém cirku, 80.
- 15 Kapitola 33. Předpotopní nestvůry – Ježíš Kristus nese svůj kříž, křesťanství, ukřižování, 28 – 30.
- 16 Kapitola 34. Axelův ostrov – Stavba velké čínské zdi, 215 př.n.l.
- 17 Kapitola 35. Bouře – Mezopotámie, Babylónská věž, 4 000-3 000 př.n.l.
- 18 Kapitola 36. Ztroskotání – Věstonická Venuše, 25 000-29000 př.n.l.

8 POČÍTAČOVÁ ÚPRAVA KNIHY

8.1 Typografická úprava

8.1.1 Obstarání zdigitalizovaného textu

Po dokončení ilustrací jsem se pustila do typografické úpravy bakalářské práce. Snažila jsem se obstarat text knihy Julese Verna v souboru podporovaným Microsoftem Wordem. Zpočátku jsem psala elektronickou prosbu do Nakladatelství XYZ, zda by mi mohli text poskytnout. V e-mailu jsem uvedla, kde a jaký obor studuji a že se jedná o podklad k bakalářské praktické práci. Odepsala mi šéfredaktorka nakladatelství a tázala se na další podrobnější informace. Shodou náhod jsem narazila na internetu na kompletně zpracovanou knihu a převedenou do programu Word. Proto jsem jen odepsala do nakladatelství XYZ, že už text mám a že děkuji za ochotu. Výtisk, který se mi podařilo získat je z roku 1965. Kniha byla vydána Státním nakladatelstvím dětské knihy v Praze, román přeložil Václav Netušil a ilustrace provedl Jan Javorský. Text byl napsán serifovým písmem Times New Roman, velikostí 12. Součástí bylo mnoho ilustrací. Soubor jsem zkopírovala, abych se vyhnula případnému smazání a v kopii vymazala veškeré ilustrace, včetně tiráže a titulu.

8.1.2 Práce v programu Adobe Indesign

Dalším krokem byla sazba v grafickém programu Adobe Indesign. Mám novou verzi tohoto programu, Adobe Indesign CS5, bohužel jsem k němu nesehnala češtinu, proto mi sazba trvala o něco déle, než jsem se v programu zorientovala a přeložila hesla, která jsem neznala. Navíc mám mírně zastaralý notebook, díky kterému mi program pomaleji najížděl, ale nakonec se vše zvládlo. Vytvořila jsem si zkušebně několik stránek, jejichž počet se pak následným vkládáním navyšoval. Rozmístila

jsem sazební obrazce, odpočítala stránky pro předsádku, volné listy a titul a vložila text.

8.1.3 Volba písma

Písmo jsem volila takové, aby bylo lehce čitelné a ladilo ke stylu mých ilustrací. Mezi vhodné kandidáty jsme zařadila například písmo Adobe Garamond Pro, které je patkové s tenkými hlavními i vedlejšími dříky. Písmo působilo spíše šedě, díky tenkému duktu, proto jsem usoudila, že by se čtenářům špatně četlo. Dále jsem zkoušela výraznější, také serifové písmo Constantia. Dívala jsem se, jak by text vypadal s nesignifikantním písmem Corbel nebo výraznějším, více provzdušněným písmem Elbrima. Nakonec se mi jako nejoptimálnější pro čtení i ke stylu ilustrací zdálo písmo Calibri nebo Cambria. Zvítězil font Cambria s jemnými serify. Všechny písma jsem testovala ve velikosti 12. Nakonec jsem písmo zmenšila na velikost 11, protože působilo na stránce obrovsky. Kniha není pro nejmenší, proto mi připadalo zbytečné písmo zvětšovat. Aby čtenáři nepřecházel zrak, změnila jsem řádkování písma a provzdušnila ho.

8.2 Zhotovení finální podoby stránky

Dále jsem se pustila do nadpisu. Vytvořila jsem několik variant a ty pak následně vytiskla a porovnávala. Nadpis jsem zkoušela umístit na střed, zarovnat na pravý nebo levý okraj, přidat oddělovací čáru nad začátkem textu, umístit číslování kapitol a podobně. Také jsem zkoušela různé velikosti nadpisu a odsazení od textu. Ve výsledku je ke každému nadpisu přiřazena číslice kapitoly a vše zvětšeno na velikost 18. Pro provzdušnění a vyniknutí nadpisu a kapitoly je text knihy odsazen necelé 4 cm od textu knihy.

Poté přišel na řadu obsah, který jsem umístila do dvou stran na konec knihy. Font nemá velikost jako písmo v textu 11, ale 12. Tím jsem

docílila zvýraznění. Je taktéž jednoduchý, výstižný. Po dvojstránce s obsahem následuje dvojstránka s tiráží. Tiráž obsahuje název knihy, autora, autora ilustrací a grafické úpravy, název školy a ateliéru, vedoucího pedagoga a rok. Nechtěla jsem nechat stránky prázdné, proto jsem vzala motiv z předsádky, převedla do černobílé varianty a použila.

8.3 Grafická podoba knihy

8.3.1 Tvorba iniciál

Původně jsem se chtěla zabývat tvorbou iniciál. Vytvořila jsem jich několik s použitím fontu Cambria. Dekor iniciál byl zvířecí i rostlinný a většinou se jednalo o motiv z pravěku – dinosauři, trilobiti, lastury a přesličky. Obrázky byly graficky zjednodušeny a stylizovány. Nakonec jsem od iniciál upustila, protože se nehodily ke stylu ilustrací. Poté jsem zkoušela po celé délce vnějších stran knihy umístit doprovodný dekor. Taktéž zvířecí nebo rostlinný. I když byl v dekoru nakreslen například pravěký had, byl to pouze dekor, bez jakéhokoliv děje. Ilustrační doprovod na okrajích stránek ale působit příliš přeplněně. Navíc byl dekor pouze na stránkách, kde je název kapitol. Ostatní stránky by byly pusté, se zbytečným prostorem na okrajích. Rozhodla jsem se tedy, že text s tituly bude jednoduchý, výstižný a nechá čtenáře si na chvíli odpočinout.

8.3.2 Předsádka

V předsádce knihy jsou nakresleny krápníky, které se objevují po dobu sestupu hlavních postav. V přední předsádce jsou krápníky černohnědé s béžovým pozadím, které visí shora, tedy stalaktity. V předsádce na konci knihy jsou krápníky barevně stejné, ale umístila jsem je zrcadlově na dolní část stran, tedy stalagmity.

8.4 Finální podoba knihy

Kniha je sešitá, po složkách po 4 listech. Na pevnou vazbu je použito režného plátna. Knižní desky jsou jednoduché, pouze s vyrytým názvem knihy a jménem autora, protože jsem je zaopatřila přebalem. Přebal je barevně laděný do hněda, s množstvím krápníků a netopýrů.

9 DÍLO V KONTEXTU DANÉHO OBORU

9.1 Zařazení díla

Titul *Cesta do středu Země* byl zpracován již mnohokrát různými technikami. Oproti jiným zpracování se má práce liší hlavně ilustračním doprovodem, konkrétně nápadem předělat ilustrace do dvou dějových rovin. Co se týče techniky, metoda s tuší se ve Verneových knihách vyskytuje často. Připadá mi vhodná pro vědeckofantastické knihy Julese, které mívají ilustrace velmi popisné. Kresba tuší mě baví a navíc jsem nechtěla v tomto směru příliš experimentovat.

9.2 Zhodnocení mého přínosu

Kdybych měla zhodnotit můj přínos bylo by to určitě nápadem otvíracích ilustrací. Pokoušela jsem se vyhledat co největší počet Verneových knih, ale v žádné jsem tento typ ilustrací nenašla.

10 ZÁVĚR

10.1 Zhodnocení práce

Nad některými etapami zpracování jsem se opravdu mnoho trápila a vztekala. Hlavně při sazbě textu v programu Adobe Indesign, který pomalu najížděl a nespolupracoval. Když se teďka dívám zpětně na všechnu práci, co jsem vytvořila a čas nad tím strávený, připadá mi to jako vcelku jako příjemně prožitá činnost. Dokážu si představit, že bych se do podobného úkolu vrhla znovu. U práce jsem se mnohé naučila, a protože se člověk chybami učí, další pokus byl možná ještě o trochu lepší a propracovanější, ale i tak jsem s dílem spokojená.

V teoretické práci, jsem se snažila přiblížit život a osobnost Julese Verna, protože je nedílnou součástí mé práce a zaslouží si, aby se o něm čtenáři dozvěděli. Dále jsem popsala proces tvorby ilustrací a knihy celkově. Po typografické stránce není kniha ničím extra, co by zvedalo ze židle a to jen proto, že jsem se zaměřila hlavně na pohodlí čtenáře. Text je provzdušněný, aby se s lehkostí četl.

Na závěr bych ráda poděkovala svému vedoucímu práce, paní M. A. Barbaře Šalamounové, která mi radila, co se týče stylu a zpracování ilustrací.

10.2 Použitá literatura

Knižní literatura

¹VERNE, Jules. *Cesta do středu Země*. Ilustroval Milan Veselý. 2. vyd. Bratislava: Mladé léta, slovenské vydavateľstvo kníh pre mládež, 1985. 199 s. ISBN: 66-023-85.

⁵CHATELET, Albert / GROSLIER, Bernard Philipp. *Světové dějiny umění*. 1. vyd. Praha: Ottovo nakladatelství, 2004. 784 s. ISBN: 80-7181-936-0.

⁸AUGUSTA, Josef. *U pravěkých lovců*. Ilustroval a vytvořil obálku Zdeněk Burian. 1. vyd. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1971. 163 s. ISBN: 14-007-72.

Internetové zdroje

²TECHNET.CZ. *Nesmrtelné vynálezy Julesa Verne* [online]. 1999 – 2012 [cit. 2012-04-25]. Dostupné z WWW: <http://technet.idnes.cz/nesmrtelne-vynalezy-julesa-verna-dl9-/tec_technika.aspx?c=A050327_182943_digital_eck>.

³SPISOVATELÉ.CZ. *Jules Verne* [online]. 2011 [cit. 2012-04-28]. Dostupné z WWW: <<http://www.spisovatele.cz/jules-verne>>.

⁴LEGIE – DATABÁZE KNIH FANTASY A SCI-FI. *André Laurie* [online]. 2005 – 2012 [cit. 2012-04-28]. Dostupné z WWW: <<http://www.legie.info/autor/3349/dalsi-info#zalozky>>.

⁶WIKIPEDIE. *Francouzští ilustrátoři děl Julese Verne* [online]. 2001 [cit. 2012-04-28]. Dostupné z WWW: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Kategorie:Francouz%C5%A1t%C3%AD_ilustr%C3%A1to%C5%99i_d%C4%9BI_Julese_Verna>.

⁷WIKIPEDIE. *Čeští ilustrátoři děl Julese Verne* [online]. 2001 [cit. 2012-04-28]. Dostupné z WWW:

<http://cs.wikipedia.org/wiki/Kategorie:%C4%8Ce%C5%A1t%C3%AD_ilustr%C3%A1to%C5%99i_d%C4%9BI_Julese_Verna>.

⁹ DATABÁZE NÁRODNÍ KNIHOVNY ČR. *Cesta do středu Země* [online]. 2009 [cit. 2012-04-28]. Dostupné z WWW: <<http://aleph.nkp.cz/F/E2F7H3VMGUL2SMYTYF8PI8H7U7ULR52HXDEAQMIBX1NXLPLJT-02051?func=full-set-selected>>.

¹⁰ OSOBNOSTI.CZ. *Karel Zeman* [online]. 2002 – 2012 [cit. 2012-04-28]. Dostupné z WWW: <<http://zivotopis.osobnosti.cz/karel-zeman.php>>.

¹¹ VÁPENCOVÉ JESKYNĚ: Vápencové jeskyně + krápníková výzdoba [online]. 2009-2012 [cit. 2012-04-28]. Dostupné z WWW: <<http://vapencove.jeskyne.net/>>.

10.3 Resumé

The main subject of the thesis is an illustration of the adventure book “A Journey to the Center of the Earth” written by the famous French author Jules Verne. The book was written in 19th century and is aimed at children at the age of thirteen.

The main plot of the book is about three adventurers and their journey to the center of the Earth. On their way, they travel under the surface of the Earth and experience various adventures, e.g. they see prehistoric animals.

Except for illustrations, creation of typography and graphic was also task of the work. As the first medium, crayons, pens, and gouache were chosen or the pictures were painted with water colours. The illustrations were drawn with black and colour ink and were made in very exact way. From my personal point of view, the best option was black and coloured ink. The colours are bright, glaring and pure. One moment I was considering some graphic technique, e.g. linocut, lithography, engraving, etching. Nevertheless, thanks to lack of experience with these techniques, the ink proved as a good choice.

The first step was the delineation of the pictures. In the illustrations, there were a lot of portraits, landscapes and underground sceneries. Some illustrations contain opening parts. The opening parts reflect some historic events. They also depict events under the surface of the Earth, while travellers’ wandering in various caves and tunnels. The next point was to make typography of the book.

The book includes 45 chapters and 42 illustrations. Some of the illustrations are one-paged and some of them are full-paged. The book contains about 320 pages.

10.4 Přílohy

Příloha č. 1

Jules Verne

Příloha č. 2

Le voyage au centre de la terre

Příloha č. 3

Obálka z roku 1926

Obálka z roku 1965

Příloha č. 4

Obálka z roku 1985

Obálka z roku 2008

Příloha č. 5

Vlastní ilustrace: Přebal knihy, předsádka

Příloha č. 6

Vlastní ilustrace: 02. Starobylá kniha

Příloha č. 7

Vlastní ilustrace: 03. Runový zápis

Příloha č. 8

Vlastní ilustrace: 09. Na Islandu, 10. Strýc vyzvídá

Příloha č. 9

Vlastní ilustrace: 17. Počátek cesty do středu Země

Příloha č. 10

Vlastní ilustrace: 20. Uhelové sloje, 22. Horečná noc

Příloha č. 11

Vlastní ilustrace: 23. Voda

Příloha č. 12

Vlastní ilustrace: 24. Další sestup do středu Země, 28. Zachráněn

Příloha č. 13

Vlastní ilustrace: 34. Axelův ostrov, 39. Hrůzná zjevení

Příloha č. 14

Vlastní ilustrace: 41. Výbuch

Příloha č. 15

Vlastní ilustrace: 43. Kráter sopky

Příloha č. 16

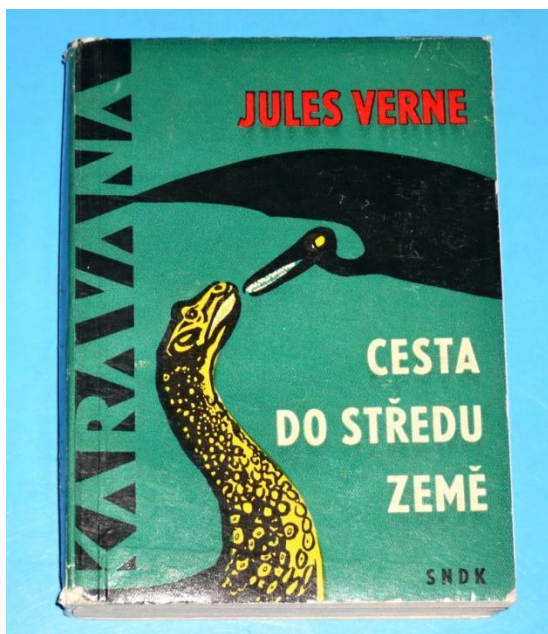
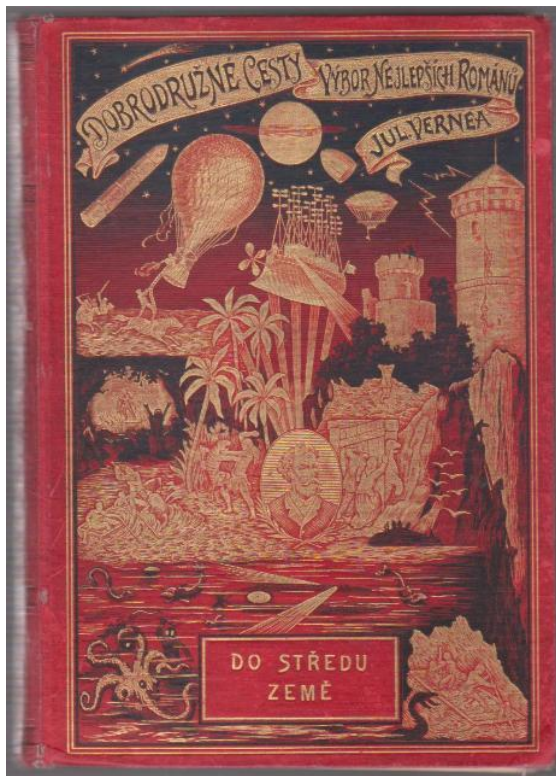
CD

Obrázek 1 – VERNE, Jules. www.mhpbooks.com/books

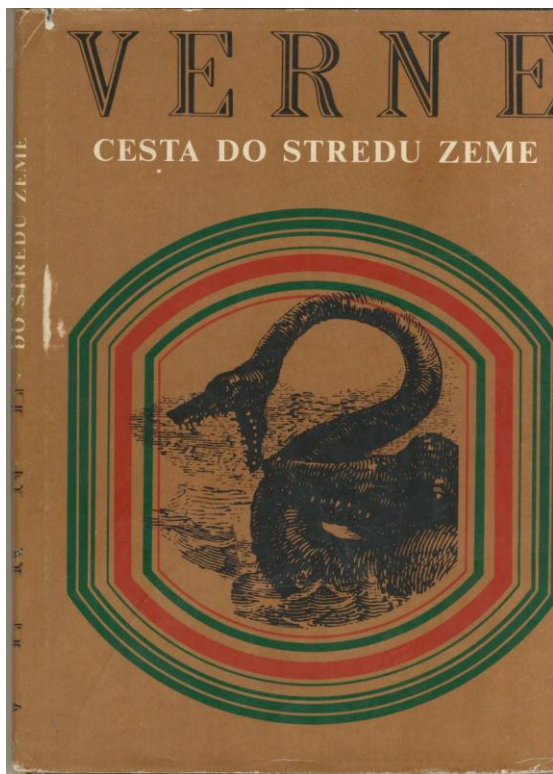

Obrázek 2 – VOYAGE AU CENTRE DE LA TERRE, www.cs.wikipedia.org

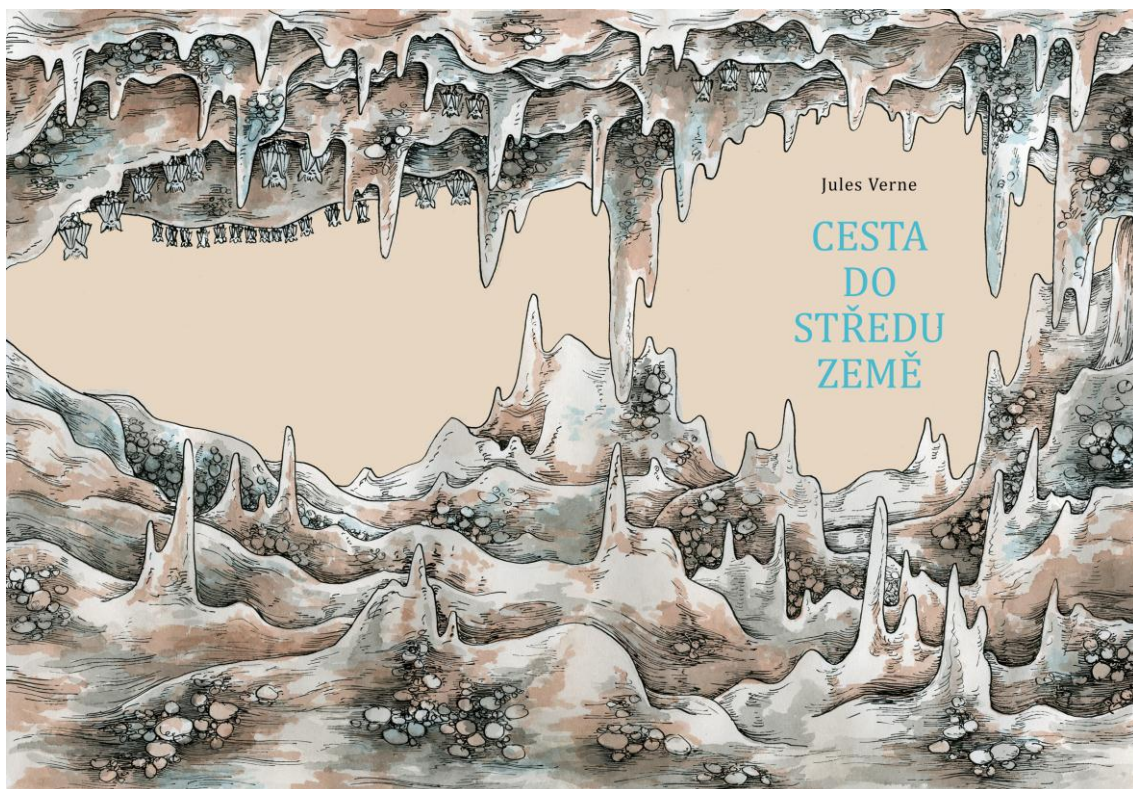
Obrázek 3 – OBÁLKA Z ROKU 1929, www.bibliograf.cz

Obrázek 4 – OBÁLKA Z ROKU 1965, www.aha-antikvariat.sk

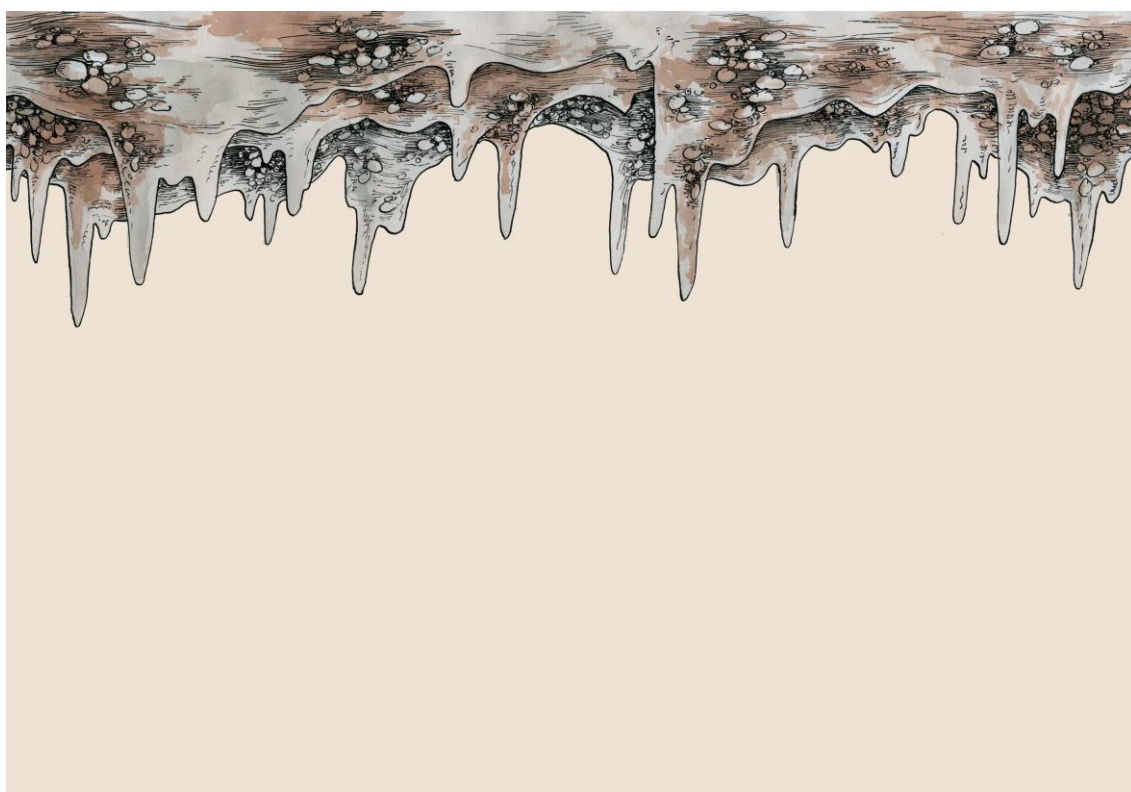
Obrázek 5 – OBÁLKA Z ROKU 1985, naskenování obálky

Obrázek 6 – OBÁLKA Z ROKU 2008, www.mluveneslovo.chaves.cz

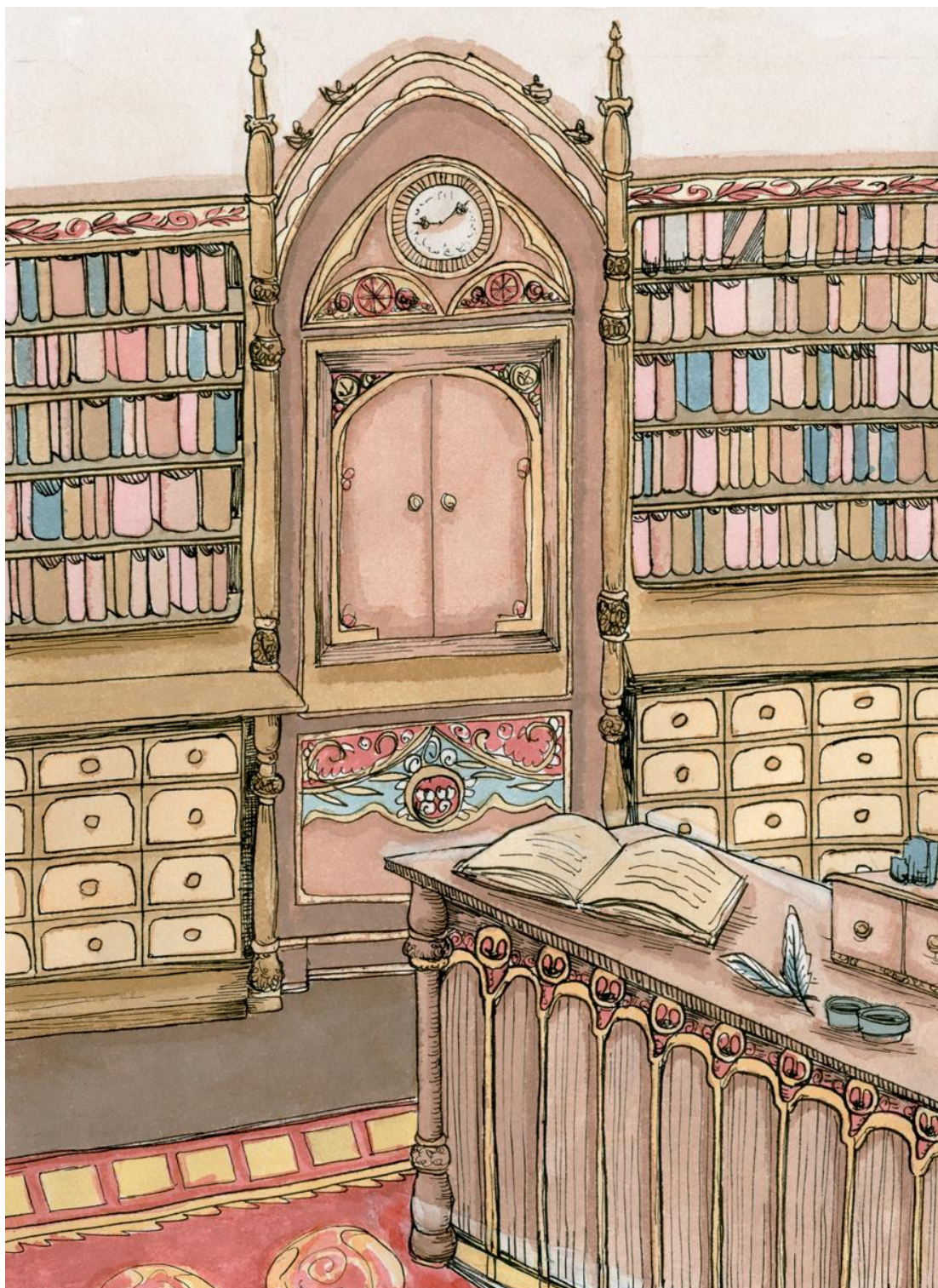

Jules Verne

CESTA
DO
STŘEDU
ZEMĚ

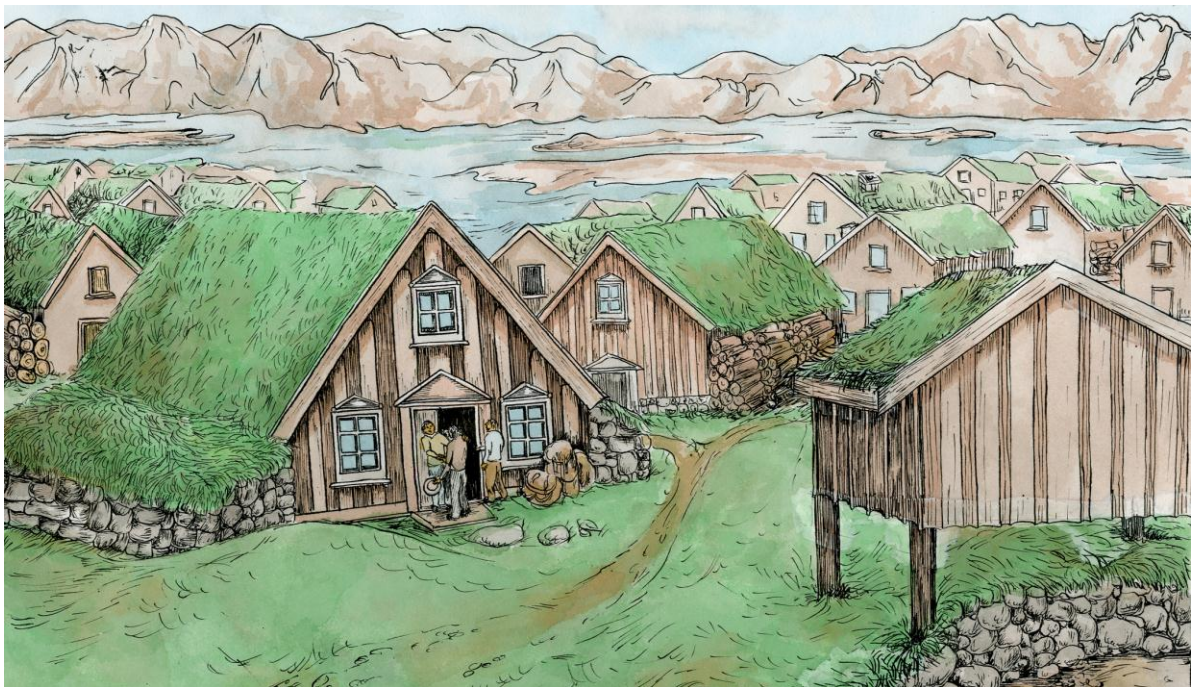
Obrázek 7 – PŘEBAL KNIHY, PŘEDSÁDKA

Obrázek 8 – 02. STAROBYLÁ KNIHA

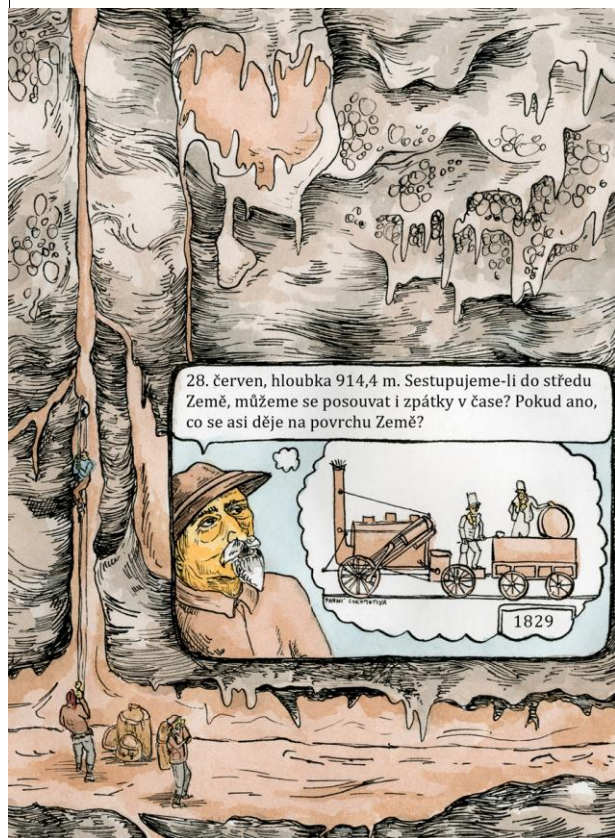
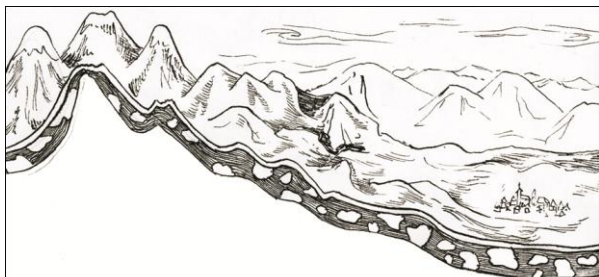

Obrázek 9 – 03. RUNOVÝ ZÁPIS

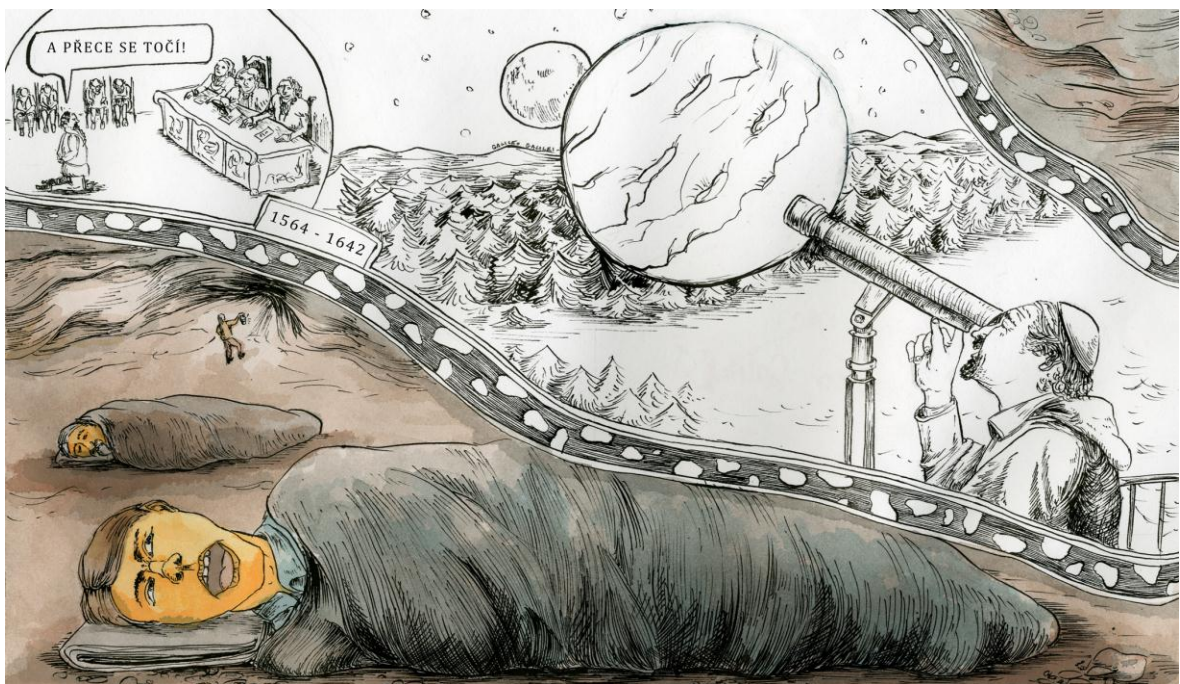
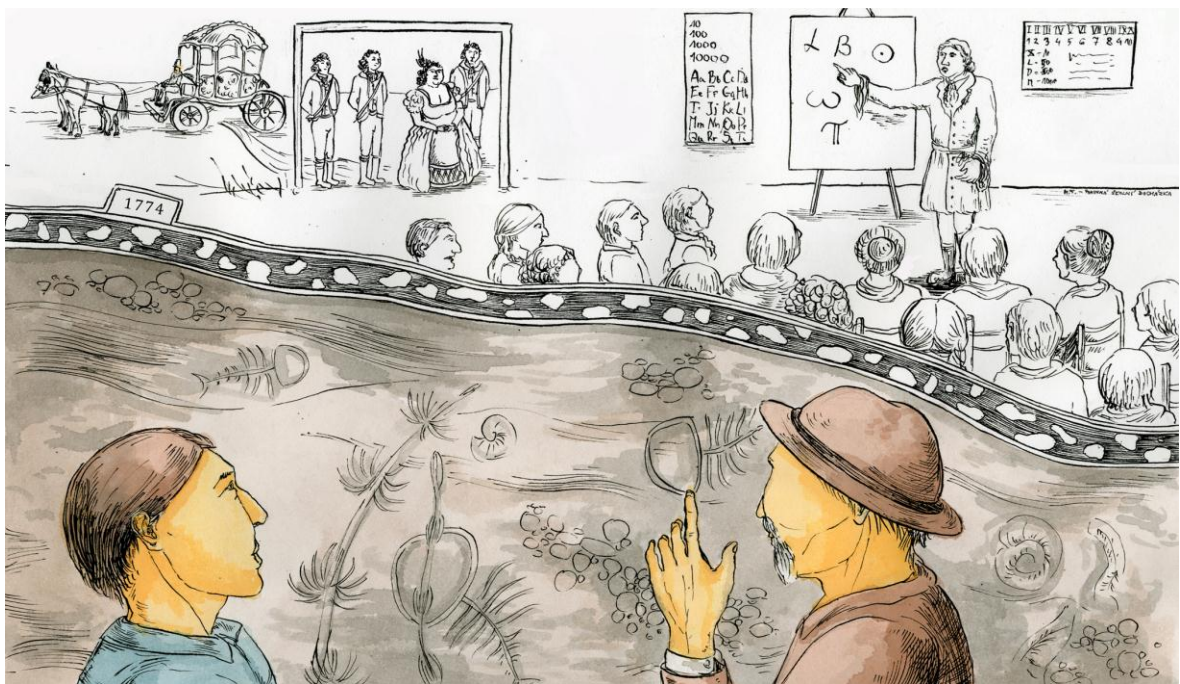

Obrázek 10 – 09. NA ISLANDU

Obrázek 11 – 10. STRÝC VYZVÍDÁ

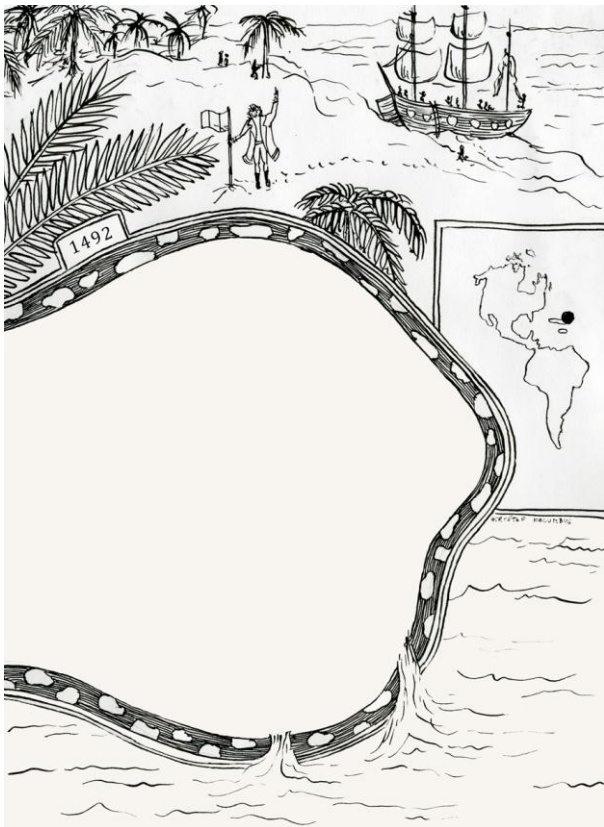

Obrázek 12 – 17. POČÁTEK CESTY DO STŘEDU ZEMĚ

Obrázek 13 – 20. UHELNÉ SLOJE

Obrázek 14 – 22. HOREČNÁ NOC

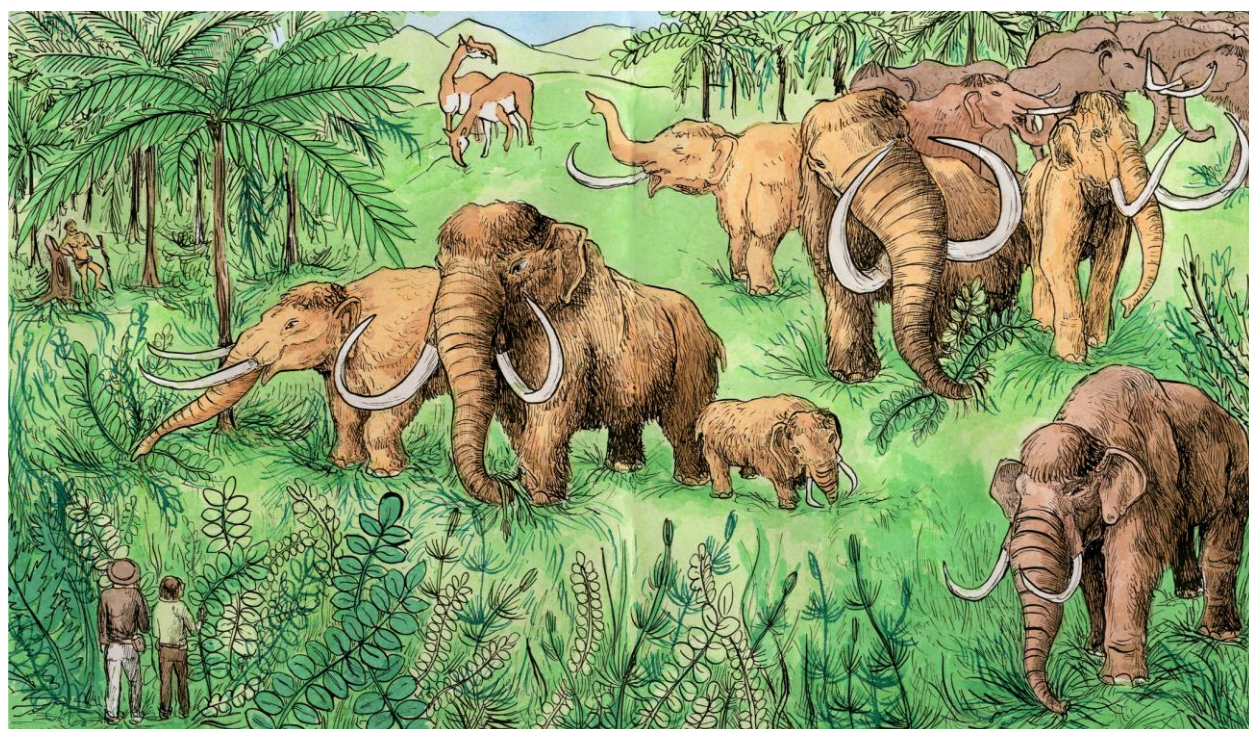
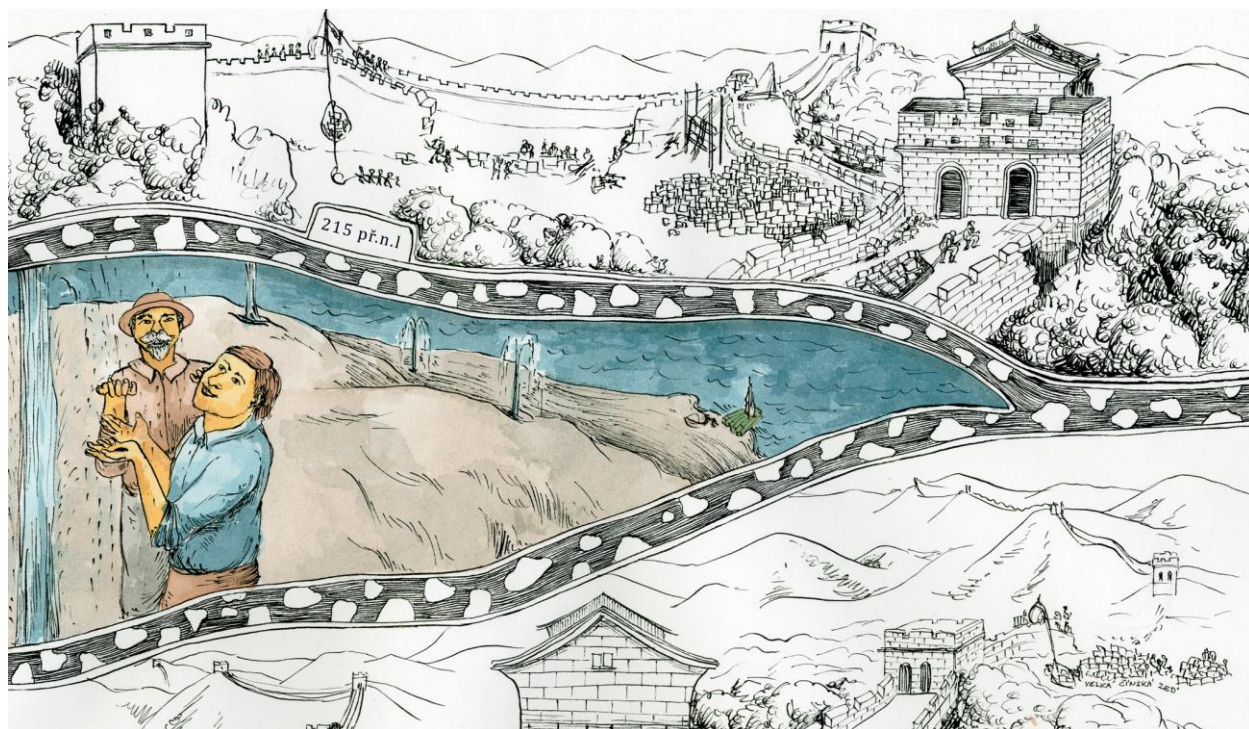

Obrázek 15 – 23. VODA

Obrázek 16 – 24. DALŠÍ SESTUP DO STŘEDU ZEMĚ

Obrázek 17 – 28. ZACHRÁNĚN

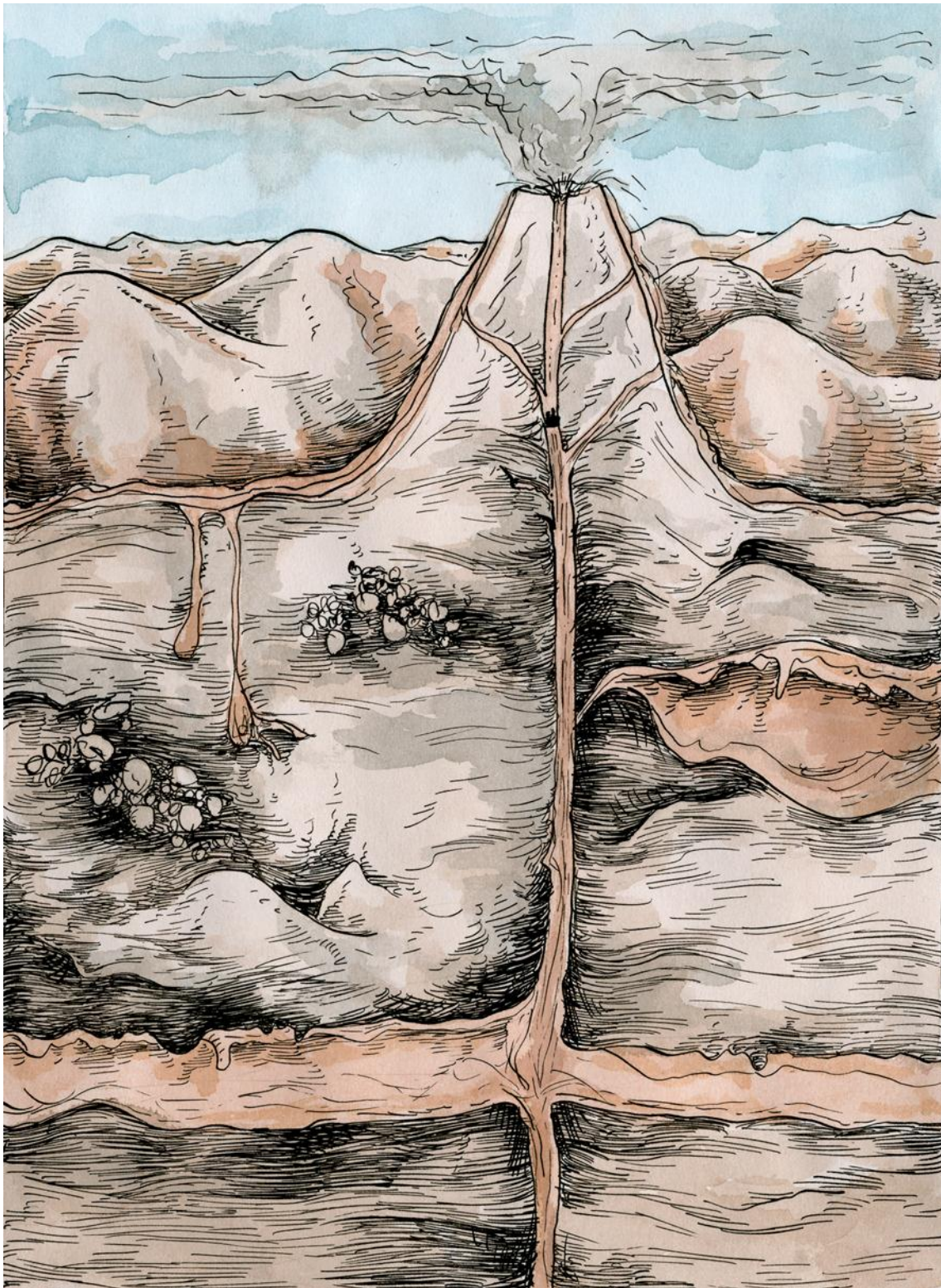

Obrázek 18 – 34. AXELŮV OSTROV

Obrázek 19 – 39. HRŮZNÁ ZJEVENÍ

Obrázek 20 – 41. VÝBUCH

Obrázek 21 – 43. KRÁTER SOPKY